

Forslag til budget 2023 for Region Midtjylland

Dato 11.08.2022

Martin R. Christensen

Sagnr: 1-21-78-2-22

Side 1

0. Indhold

I notatet gives der en detaljeret beskrivelse af budgetforslaget. Notatet er baseret på Økonomiaftalen for 2023, og administrationens vurderinger af den økonomiske situation, jf. indmeldinger i forbindelse med økonomirapporteringen samt opfølgninger og skøn for 2023.

Notatet har følgende afsnit:

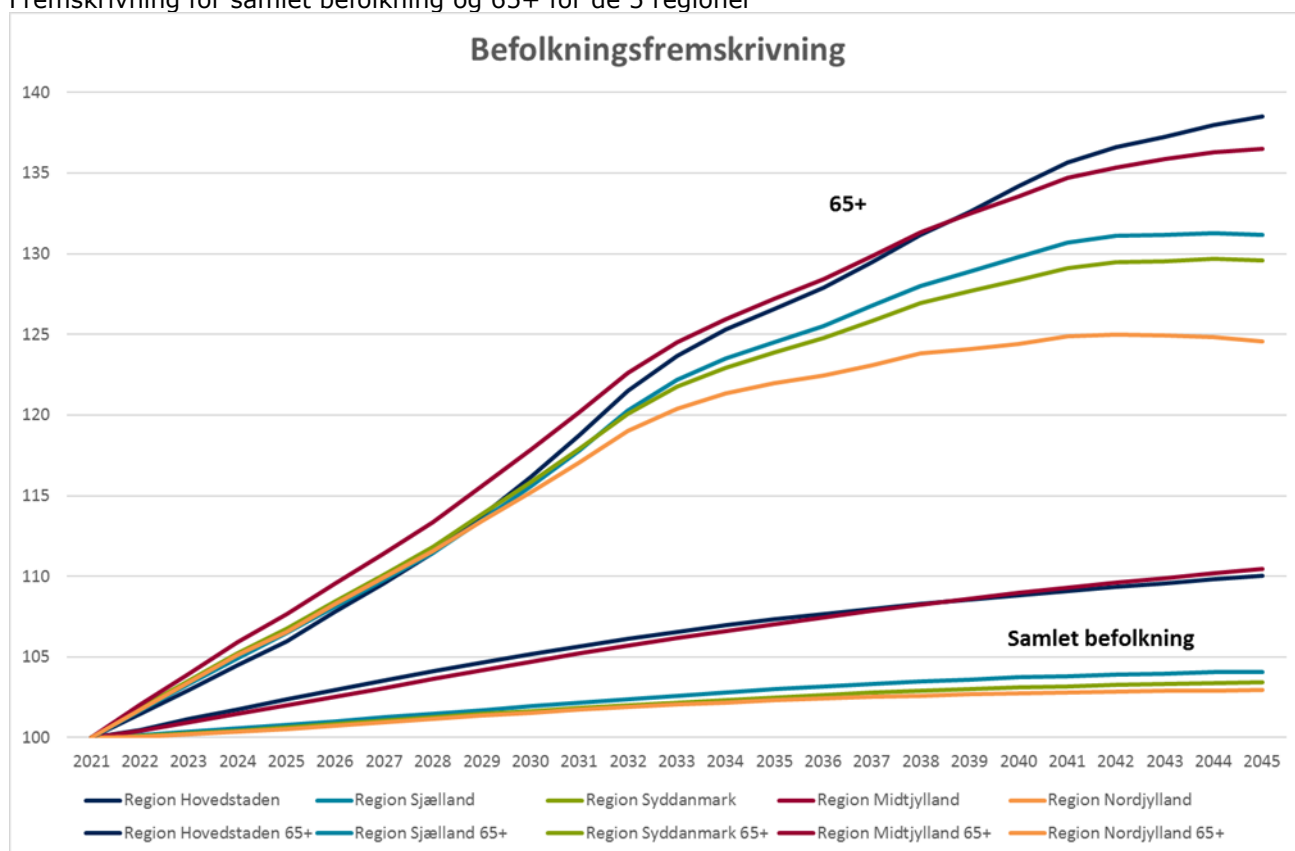
0. Indhold	s. 1
1. Indledning	s. 2
2. Resumé	s. 4
3. Forslag til budget 2023 for Sundhed	s. 6
4. Forslag til budget 2023 for Socialområdet	s. 17
5. Forslag til budget 2023 for Regional Udvikling	s. 18
6. Forslag til budget 2023 for Fælles Formål og Administration	s. 22
7. Forslag til budget 2023 for Finansielle poster	s. 23
8. Likviditet i budget 2023	s. 24
9. Flerårsbudgettet for Sundhed	s. 25
10. Tidsplan for den videre behandling af budget 2023	s. 29

1. Indledning

Hospitalet i Region Midtjylland er presset som følge af den demografiske udvikling i befolkningen, personalesituationen, stigende priser og COVID-19 mv.

I perioden frem mod 2045 vil Region Midtjylland opleve en stigning på ca. 10 % i befolkningstallet, hvilket er den største stigning blandt regionerne. Samtidig vil antallet af borgere i alderen 65+ stige med ca. 37 %, hvilket er den næststørste stigning blandt regionerne. Dermed er Region Midtjylland, sammen med Region Hovedstaden, de 2 regioner, der kommer til at se den største stigning i efterspørgslen efter sundhedsydelser i de kommende år.

Fremskrivning for samlet befolkning og 65+ for de 5 regioner

Den demografiske udvikling har imidlertid ikke kun betydning for efterspørgslen af sundhedsydelser. Det er således forventningen, at der fremadrettet vil være betydelige udfordringer med personalesituationen, der vil sætte sundhedsvæsenet under pres. Dette opleves allerede på en række områder i dag, men forventes at blive forværret over de kommende år. Det skyldes, at andelen af borgere i den arbejdsdygtige alder falder samtidig med, at antallet af borgere i pensionsalderen stiger.

På landsplan var der i år 2000 4,3 borgere i alderen 18-64 år for hver borger over 65 år. Det estimeres, at det tal i 2026 vil være faldet til 2,8 og i 2036 til 2,3. Dermed vil der i 2036 være 47 % færre i alderen 18-64 år pr. borger over 65 år. I fremtiden vil der således være færre til at varetage arbejdsopgaverne samt finansiere bl.a. sundhedsvæsenet igennem skattebetaling.

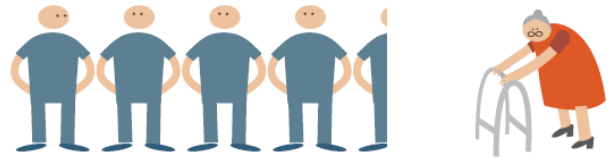
På den baggrund er der behov for et stort fokus på arbejdet med at være en attraktiv arbejdsplads og med transformationen af sundhedsvæsenet. Det er ikke tilstrækkeligt blot at afsætte økonomiske midler til prioriteringerne i budgettet, der bør være fokus på at iværksætte tiltag, der kan være med til at løse udfordringerne i Region Midtjylland.

I den forbindelse bør fokus bl.a. være på at sikre:

- at der reetableres balance mellem kapacitet og aktivitet på hospitalerne i hele regionen
- et godt arbejdsmiljø og bemanning i somatikken, psykiatrien og socialområdet på kort og lang sigt
- håndtering af det øgede pres på den akutte aktivitet

Som led i transformationen af sundhedsvæsenet er der med Økonomiaftalen for 2023 "forudsat et regionalt teknologibidrag på 400 mio. kr. i 2023, som regionerne frigør, og som prioriteres til finansiering af øget behandlingskapacitet". Regionerne skal dermed løbende effektivisere og omstille, således at der frigøres ressourcer til øget behandlingskapacitet.

2000 4,3 BORGERE MELLEM 18 OG 64 ÅR PR. BORGER OVER 65 ÅR

2016 3,2 BORGERE MELLEM 18 OG 64 ÅR PR. BORGER OVER 65 ÅR

2026 2,8 BORGERE MELLEM 18 OG 64 ÅR PR. BORGER OVER 65 ÅR

2036 2,3 BORGERE MELLEM 18 OG 64 ÅR PR. BORGER OVER 65 ÅR

Kilde: Baseret på tal fra "Fem megatrends der udfordrer fremtidens sundhedsvæsen", Højgaard & Kjellberg, KORA (2017)

2. Resumé

Det skal indledningsvist bemærkes, at resuméet er enslydende med sagsfremstillingen i dagsordenspunktet.

Sundhedsområdet

Nedenstående tabel opsummerer økonomien på sundhedsområdet for budget 2023 i forbindelse med 1. behandlingen.

Tabel 1. Opsummering af økonomien i 1. behandlingen af budget 2023

Mio. kr.	Region Midtjylland
Økonomisk råderum sfa. Økonomiaftale 2023	-301,0
Demografi løft 2023	-216,9
Sundhedsklynger	-8,7
Prioritering til sundhedsklynger	8,7
Medfinansiering af IT mv.	-1,2
Bloktilskudsfordeling	-98,9
Omfordeling af effektiviseringskrav fra kvalitetsfundsprojekter	16,0
Budgettilpasninger	25,1
Beslutninger fra tidligere budgetter	-3,5
Mindre budget- og bevillingsændringer	-2,2
Pulje til ubalancer og konsolidering	15,0
Direktionsudgifter	5,0
Cyber- og informationssikkerhed	10,8
Nødvendige prioriteringer	-21,0
Hospitalsmedicin	-40,0
Tilskudsmedicin	38,3
Praksisområdet - Demografi og ny overenskomst	35,0
Respiratorpatienter	-8,0
Tjenestemandspensioner	-5,0
Leasing	-48,0
Privathospitaler	10,0
Amgros - Overskud	13,5
Afledte udgifter i forbindelse med nye hospitalsbyggerier	-1,1
Hjemtagelse af ambulance beredskaber	-15,7
Forslag til yderligere nødvendige prioriteringer	92,7
Digitalisering	12,2
Lægelige uddannelser - Centrale udgifter	27,6
Hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital	9,6
Patientkontoret	1,8
Psykiatrien - Konstitueringsaftale	30,0
Bæredygtighed - Affaldsplan	10,0
Børnehospice	1,5
Pulje til politisk prioritering i budgetforlig	-204,2

Økonomiaftalen for 2023 mellem regeringen og Danske Regioner blev indgået den 10. juni 2022. Økonomiaftalen og genberegningen af bloktilskudskriterierne bidrager samlet set med et råderum på 301,0 mio. kr. til prioritering i budget 2023.

Der er indarbejdet forslag til budgettilpasninger på sundhedsområdet i budget 2023 på 25,1 mio. kr., der skal finansieres af ovenstående råderum.

Ud over budgettilpasningerne er der indarbejdet forslag til en række nødvendige prioriteringer. Samlet set medfører de nødvendige prioriteringer et øget råderum på 21,0 mio. kr. bl.a. som følge af faldende udgifter til medicin og leasingydelse.

Der er desuden indarbejdet forslag til yderligere nødvendige prioriteringer på 92,7 mio. kr. vedr. bl.a. digitalisering, lægelige uddannelser og børnehospice. I forslag til yderligere nødvendige prioriteringer er også inkluderet tidligere politiske beslutninger vedr. hjemtagelse af rengøring på Aarhus Universitetshospital og prioritering af psykiatrien.

Herefter resterer der en pulje på 204,2 mio. kr. til politisk prioritering i budgetforliget for 2023.

Flerårsoversigten viser, at der på nuværende tidspunkt forventes en strukturel ubalance i de kommende år. I 2024 forventes en ubalance på 64,3 mio. kr. stigende til 147,0 mio. kr. i 2026.

Anlæg

Anlægsrammen for Region Midtjylland er i Økonomiaftalen for 2023 fastsat til 640,0 mio. kr. Dette er et fald på 83,0 mio. kr. i forhold til sidste års niveau. For at understøtte hensigtsmæssig planlægning og gennemførelse af anlægsinvesteringer er det i denne plan forudsat, at faldet i rammen i 2023 kompenseres ved tilsvarende optag af leasing. Som følge af Finanslov 2020 er der ca. 23,0 mio. kr. i 2023 til anlægsprojekter i Psykiatrien. Dermed er den samlede budgetramme i 2023 til anlægsprojekter på sundhedsområdet ca. 746,0 mio. kr.

For perioden 2023-2024 sætter Investeringsplanen konkrete budgetrammer for de enkelte projekter/investeringsområder. For overslagsårene er der i højere grad tale om indikation af retning og intentioner.

Socialområdet

Budgettet for Socialområdet er grundlæggende baseret på indholdet af Rammeaftalen, der indgås mellem Regionen og de 19 kommuner. Rammeaftalen fastlægger, dels det forventede omfang af kommunernes benyttelse af de regionale tilbud, og dels takststrukturen for de enkelte tilbud.

Rammeaftale 2023-2024 bliver endeligt godkendt i byråd og Regionsrådet senest den 1. december 2022.

Der er ingen kommuner, der har tilkendegivet, at de ønsker at overtage regionale sociale tilbud fra 2023.

Investeringsplanen for socialområdet forelægges ved regionsrådets 2. behandling af budget 2023.

Regional Udvikling

Nettorammen for 2023 til Regional Udvikling er i Økonomiaftalen aftalt til 600,7 mio. kr., bestående af et bloktilskud på 440,7 mio. kr. og et kommunalt udviklingsbidrag på 160,0 mio. kr. Det kommunale udviklingsbidrag er i 2022 fastsat til 118 kr. pr. indbygger i regionen.

Den regionale kollektive trafik udfordres af en "ny normal" efter COVID-19. Konsekvensen af ændrede rejsemønstre under pandemien, øget udbredelse af hjemmearbejde, virtuelle møder

mv., kan reducere transportbehovet. Det skaber usikkerhed om i hvilken grad, at indtægterne vender tilbage til niveauet før COVID-19.

På Regional Udvikling er der en pulje til politisk prioritering i budgetforliget på 8,0 mio. kr. Herudover foreslås en række mindre budgetneutrale omplaceringer på området.

3. Forslag til budget 2023 for Sundhed

3.1 Driftsbudget for Sundhed

Tabel 1 nedenfor giver en status for den økonomiske situation i Region Midtjylland i forbindelse med budget 2023. Bundlinjen på tabellen er det råderum, der er til yderligere politisk prioritering i budgetforliget for 2023, når der er indregnet nye økonomivurderinger på centrale områder.

Tabel 2. Pulje til politisk prioritering i budgetforlig 2023

Mio. kr.	Budget 2023
Økonomisk råderum sfa. Økonomaftale 2023	-301,0
Budgettilpasninger	25,1
Nødvendige prioriteringer	-21,0
Forslag til yderligere nødvendige prioriteringer	92,7
Pulje til politisk prioritering i budgetforlig	-204,2

Økonomisk råderum som følge af Økonomaftale 2023

Regeringen og Danske Regioner indgik 10. juni 2022 Økonomaftalen for 2023. Økonomaftalen bidrager til råderummet i Region Midtjylland med 301,0 mio. kr. Tabellen nedenfor viser den overordnede realvækst i Økonomaftalen.

Tabel 3. Økonomisk råderum som følge af Økonomaftalen for 2023

Mio. kr.	Region Midtjylland	Hele landet
Demografi løft 2023	-216,9	-1.000,0
Sundhedsklynger	-8,7	-40,0
Prioritering til sundhedsklynger	8,7	40,0
Medfinansiering af IT mv.	-1,2	-5,4
Bloktilskudsfordeling	-98,9	
Omfordeling af effektiviseringskrav fra kvalitetsfundsprojekter	16,0	
Økonomisk råderum sfa. Økonomaftale 2023	-301,0	-1.005,4

Der er en realvækst på sundhedsområdet i regionerne på 1.000 mio. kr. Region Midtjyllands andel af realvæksten er på 216,9 mio. kr. Realvæksten er givet til det demografiske træk. Med budgetforslaget er der prioriteret midler til bl.a. medicin og praksisområdet på baggrund af forventningerne til den demografiske udvikling og det er således primært hospitalerne, der oplever stigende udgifter på baggrund af udviklingen i demografien.

Der er herudover givet 40 mio. kr. i engangsmidler til videreførelse af sundhedsklyngerne, der oprettes i 2022. Region Midtjyllands andel udgør 8,6 mio. kr. Midlerne skal prioriteres til sundhedsklyngerne og bidrager således ikke til det generelle råderum på sundhedsområdet. I Økonomaftalen for kommunerne er der ligeledes prioriteret 40 mio. kr. til sundhedsklyngerne. Der er således i alt afsat 80 mio. kr. til sundhedsklyngerne på landsplan.

I Økonomaftalen for 2023 er der aftalt landsdækkende IT- og digitaliseringsinitiativer, der finansieres af regionerne. I 2023 er der et fald på 5,4 mio. kr. på landsplan i forhold til niveauet fra 2022. Dermed øges Region Midtjyllands råderum med 1,2 mio. kr.

Bloktilskudskriterierne genberegnes hvert år i forbindelse med den årlige Økonomaftale. Genberegningen betyder i 2023, at Region Midtjyllands andel af bloktilskuddet stiger med 0,08 % svarende til 98,9 mio. kr. Dette skyldes, at Region Midtjyllands befolkningsandel og andelen

af ældre borgere stiger mere end landsgennemsnittet. Herudover skyldes det bl.a., at Region Midtjylland oplever en stigende andel af personer i udlejningsboliger, børn af enlige og enlige over 65 år.

Det er aftalt i Økonomaftalen for 2017, at 50 % af effektiviseringsgevinsterne fra kvalitetsfundsbyggerierne omforderes på baggrund af bloktilskudsfordelingen. Da Region Midtjyllands andel af Kvalitetsfondsmidlerne, og i særdeleshed andel af effektiviseringskravene knyttet til kvalitetsfundsprojekterne, er større end regionens bloktilskudsandel, betyder denne aftale, at Region Midtjylland skal aflevere 16,0 mio. kr. om året i perioden 2017-2025. Region Midtjylland afleverer over de ni år i alt 144,0 mio. kr. til de andre regioner, som følge af denne aftale.

Budgettilpasninger i budget 2023

Budgettilpasningerne i budget 2023 omfatter tidligere beslutninger, hvor profilen ændrer sig i 2023, og andre budgetændringer af teknisk karakter.

Tabel 4. Budgettilpasninger i budget 2023

Mio. kr.	Budget 2023
Beslutninger fra tidligere budgetter	-3,5
Mindre budget- og bevillingsændringer	-2,2
Pulje til ubalancer og konsolidering	15,0
Direktionsudgifter	5,0
Cyber- og informationssikkerhed	10,8
Budgettilpasninger	25,1

Beslutninger fra tidligere budgetter

Der er tale om politiske beslutninger fra tidligere års budgetter, hvor der er en stigende eller faldende udgiftsprofil, der strækker sig ind i 2023. Det drejer sig bl.a. om midler til diabetes teknologi fra Budget 2022, midler til Ambuflex i Budget 2022 og midler til regionslageret fra Budget 2022. Samlet set bidrager disse beslutninger med 3,5 mio. kr. til råderummet i budget 2023.

Mindre budget- og bevillingsændringer

En række mindre budget- og bevillingsændringer af teknisk karakter, der samlet set medfører et forøget råderum på 2,2 mio. kr.

Pulje til ubalancer og konsolidering

I forbindelse med Budgetforliget for 2019 afsatte regionsrådet en pulje til ubalancer og konsolidering på 15,0 mio. kr. I de efterfølgende budgetter er der ligeledes prioriteret midler til puljen. Det foreslås, at der i budget 2023 prioriteres 15,0 mio. kr. til puljen.

Puljen anvendes til at imødegå økonomiske ubalancer, og på sigt kan puljen være med til at reducere behovet for eller omfanget af eventuelle spareplaner. Puljen benyttes desuden til engangsudgifter og til midlertidig finansiering af varige udfordringer, der først kan nå at blive indarbejdet i kommende års budgetter. I det omfang der er midler på puljen i slutningen af året, vil de blive anvendt til konsoliderende tiltag, der yderligere er med til at styrke regionens økonomi fremadrettet.

I budgetforliget for 2022 besluttede forligspartierne desuden, at en del af puljen fremadrettet kan benyttes til engangsfinansiering af implementering af transformationsinitiativer på hospitaler, stabe mv. Dermed kan implementeringen af nye initiativer, der skal medvirke til at frigøre personaleressourcer, og sikre at transformationen af sundhedsvæsenet helt eller delvist finansieres af pulje til ubalancer og konsolidering.

Direktionsudgifter

Forretningsudvalget i Region Midtjylland har besluttet at afslutte samarbejdet med en af regionens koncerndirektører. Forretningsudvalget har ligeledes besluttet, at der skal arbejdes videre med opslag af 2 koncerndirektørstillinger. Der er på den baggrund behov for at afsætte midler til fratrædelsesordning for den afgangende koncerndirektør, og yderligere lønudgifter til en ekstra direktør samt direktionssekretær.

Cyber- og informationssikkerhed

I Økonomiaftalen for 2023 er der prioriteret 50 mio. kr. på landsplan til cyber- og informationssikkerhed. Midlerne er prioriteret på anlægsrammen. Det er imidlertid vurderingen, at Region Midtjylland har behov for at prioritere midlerne inden for driftsrammen. På den baggrund prioriteres Region Midtjyllands andel af de 50 mio. kr. svarende til 10,8 mio. kr. Der frigøres dermed tilsvarende 10,8 mio. kr. til regionens investeringsplan.

Nødvendige prioriteringer

I nedenstående gennemgås en række forslag til nødvendige prioriteringer i budget 2023. Der er tale om områder, hvor der er udvikling i udgifterne, og der på den baggrund er behov for at tilpasse budgetterne i 2023. De foreslåede prioriteringer er baseret på aktuelle skøn for udviklingen i udgifterne for områderne med udgangspunkt i den seneste økonomirapportering samt forventninger til udviklingen fremadrettet.

Tabel 5. Forslag til nødvendige prioriteringer i budget 2023

Mio. kr.	Budget 2023
Hospitalsmedicin	-40,0
Tilskudsmedicin	38,3
Praksisområdet - Demografi og ny overenskomst	35,0
Respiratorpatienter	-8,0
Tjenestemandspensioner	-5,0
Leasing	-48,0
Privathospitaler	10,0
Amgros - Overskud	13,5
Afledte udgifter i forbindelse med nye hospitalsbyggerier	-1,1
Hjemtagelse af ambulance beredskaber	-15,7
Nødvendige prioriteringer	-21,0

Hospitalsmedicin

I 2023 er det muligt at reducere budgettet til hospitalsmedicin med 40,0 mio. kr. Det skyldes dels en forventning om et mindreforbrug i 2022 på 30,0 mio. kr. Dels, at skønnet fra AMGROS for udviklingen i 2023 er et fald på 10,0 mio. kr. for Region Midtjylland. Det er en usædvanlig situation, der skyldes patentudløb, der forventes at reducere priserne på nogle dyre præparater.

Tilskudsmedicin

Jf. Sundhedsdatastyrelsen bør Region Midtjylland afsætte 1.540,5 mio. kr. til tilskudsmedicin i 2022. Det korrigerede budget for tilskudsmedicin i 2023 er på 1.502,2 mio. kr. Dermed er der behov for at prioritere 38,3 mio. kr. til tilskudsmedicin i 2023.

Praksisområdet – Demografi og ny overenskomst

I 2023 prioriteres der 35,0 mio. kr. ekstra til praksissektoren i forhold til 2022. Baggrunden for prioriteringen af de ekstra midler er dels stigende udgifter på baggrund af en generel befolkningstilvækst og befolkningssammensætning og dels, at den nye overenskomst til almen praksis, der trådte i kraft pr. 1. januar 2022, stadig er under indfasning.

Respiratorpatienter

Der er i øjeblikket et lavt niveau af patienter, og der tilkommer færre nye patienter (i forhold til faldet i antal eksisterende patienter). Det vurderes på baggrund af den seneste økonomirapportering, at der kan frigøres 8,0 mio. kr., der kan prioriteres til andre områder.

Tjenestemandspensioner

I de seneste år er der, som følge af konsoliderende tiltag, gennemført genforsikring af tjenestemandspensioner. Dermed forventes lavere udgifter til området, og det vurderes, at budgettet kan reduceres med 5,0 mio. kr. til prioritering af andre områder.

Leasing

Region Midtjylland benytter leasing som finansiering i en række sammenhænge, bl.a. i forbindelse med investeringsplanen. Det vurderes, at leasingydelse i 2023 kan reduceres med 48,0 mio. kr. Faldet er en kombination af et forventet fald i leasingydelserne og et yderligere fald, som følge af konsolidering af leasingydelser i forbindelse med regnskabsafslutningen for 2021.

Privathospitaler

Forbruget af privathospitaler er øget i de seneste år som en del af indsatsen for at indhente udskudt aktivitet som følge af COVID-19. Udgifter til afvikling af udskudt aktivitet er kompenseret af staten, og det er aftalt, at denne kompensation fortsætter i 2022. Der afsættes som udgangspunkt ikke midler til afvikling af udskudt aktivitet i 2023, idet det forudsættes, at dette vil blive kompenseret af staten, såfremt der skulle være behov herfor. Der er dog ikke indgået en aftale om dette endnu. Det er vanskeligt at vurdere udgiftsniveauet, da forbruget ikke har haft et normalt niveau i de seneste år. Der er dog en stigning på især plastikkirurgi i forbindelse med hudkræft og korrektion af ar, der forventes at medføre en varig opdrift. På den baggrund vurderes der behov for at prioritere 10,0 mio. kr. til området.

Amgros - Overskud

I de seneste år har Region Midtjylland fået udbetalt mindre overskud fra Amgros end budgetteret. Der er således behov for at reducere indtægtsbudgettet på denne konto. Skønnet for indtægterne i 2023 medfører, at der er behov for at reducere budgettet med 13,5 mio. kr.

Afledte udgifter ifbm. nye hospitalsbyggerier

I forbindelse med regionens hospitalsbyggerier er der en række større og mindre udgifter i løbet af byggeperioden og i forbindelse med ibrugtagningen. Udgifterne omfatter bl.a.:

- Flytterelaterede udgifter
- Indhentning af effektiviseringsgevinster
- Tilpasning af hospitalernes budgetter til ejendomsskatter
- Midler til ekstra kvadratmeter

I budget 2023 afleverer Regionshospitalet Gødstrup den resterende del af deres effektiviseringskrav svarende til 47,0 mio. kr., idet kvalitetsfondsprojektet nu er taget i brug.

I forbindelse med ibrugtagningen af hospitalet i Gødstrup er der behov for at prioritere 17,0 mio. kr. til Regionshospitalet Gødstrup, som følge af bortfald af finanslovsmidler til fødeafdelingen i Holstebro.

Der er herudover behov for at prioritere midler til flytterelaterede udgifter, stigende ejendomsskatter og drift af ekstra kvadratmeter.

Hjemtagning af ambulanceberedskaber

Regionsrådet har besluttet at hjemtage en del af ambulancedriften. Hjemtagningen medfører en varig besparelse, der over de kommende år beløber sig til 15,7 mio. kr. i gennemsnit. Præhospitalets budget reduceres derfor varigt med de 15,7 mio. kr.

Forslag til yderligere nødvendige prioriteringer

Regionsrådet er i forbindelse med budgetseminaret i maj og på møderne i de stående udvalg blevet præsenteret for en række forslag til yderligere nødvendige prioriteringer. Forslagene er indarbejdet i forslaget til budget 2023 og beskrives herunder. Her indgår også forslag, som regionsrådet tidligere har besluttet, at prioritere i budget 2023.

Det skal bemærkes, at der på nuværende tidspunkt ikke er prioriteret midler til karkirurgien og demografimidler til hospitalerne. En evt. prioritering af disse områder vil derfor skulle indgå i budgetforliget for 2023.

Tabel 6. Forslag til yderligere nødvendige prioriteringer i budget 2023

Mio. kr.	Budget 2023
Digitalisering	12,2
Lægelige uddannelser - Centrale udgifter	27,6
Hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital	9,6
Patientkontoret	1,8
Psykiatrien - Konstitueringsaftale	30,0
Bæredygtighed - Affaldsplan	10,0
Børnehospice	1,5
Forslag til yderligere nødvendige prioriteringer	92,7

Digitalisering

Sundhed.dk

Sundhed.dk skal sikre sammenhængen i sundhedsdata på tværs af det offentlige og har en vision om at skabe værdi og sammenhæng for både borgere og sundhedsfaglige personer. Sundhed.dk har på landsplan gennemgået en omfattende udvikling af både portalen og organisationen bag. Konsekvensen er, at Region Midtjyllands udgifter til Sundhed.dk er øget tilsvarende. Basisbudgettet for Sundhed.dk finansieres af regioner, kommuner og stat.

I 2022 er basisbudgettet varigt steget med cirka 40 % svarende til 34,4 mio. kr. Region Midtjyllands andel har hidtil været betalt af IT's driftsbudget, men væksten i udgifterne kan ikke længere håndteres inden for det eksisterende budget.

Der er derfor behov for varigt at prioritere 6,0 mio. kr. fra 2023 og frem til de stigende betalinger til Sundhed.dk.

Licenser

Licensudgifter er i de senere år steget markant. Derudover er regionen i konstant udvikling, hvilket medfører et yderligere behov for licenser. Konsulentfirmaet 'Gartner' forventer en generel vækst i udgifterne til sundheds-IT i Vesteuropa på 12 % i de kommende år. Det vurderes, at der er et behov for yderligere midler til licenser på 6,2 mio. kr. i 2023.

Lægelige uddannelser – Centrale udgifter

I Dimensioneringsplanen 2022-2023 hæves antallet af lægelige uddannelsesstillinger i Region Midtjylland fra 230 hoveduddannelsesstillinger i 2021 til 247 i 2023. Antallet af introduktionsstillinger hæves fra 393 i 2021 til 453 i 2023. Det stigende antal lægelige uddannelsesstillinger medfører stigende udgifter frem til 2028, hvor alle uddannelsesstillingerne er implementeret.

Administrationen har beregnet, at det medfører en samlet ekstraudgift i 2023 på de centrale puljer på 27,6 mio. kr.

Det er Sundhedsstyrelsen, der fastsætter de årlige rammer for dimensioneringen af uddannelsesforløb i dimensionsringsplanen, og det er ikke muligt at undsige denne. Det bemærkes, at dimensioneringsplanen både vil medføre en ekstra udgift på den centrale medfinansieringspulje og på hospitalerne. Med budgetforslaget er der udelukkende prioriteret midler til den centrale del, og hospitalerne skal således selv finansiere opdriften på området.

Hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital

Regionsrådet har besluttet, at den udbudte rengøring på Aarhus Universitetshospital skal hjemtages i 2023, når den nuværende kontrakt med COOR Service A/S udløber, samt at alle patientrelaterede serviceopgaver på Aarhus Universitetshospital fra 2023 varetages efter serviceassistentkonceptet, og dermed enten af uddannede serviceassistenter eller af servicemedarbejdere, som planlægges uddannet.

Forslaget implementeres fra d. 30 september 2023, og der vil være løbende udgifter på 3,6 mio. kr. i 2023. Dertil vil der i 2023 være engangsudgifter svarende til 6 mio. kr. til hjemtagning af opgaven.

Patientkontoret

På regionsrådsmødet d. 27. oktober 2021, besluttede Regionsrådet en udvidelse af bemanningen i Patientkontoret. Udvidelsen er indtil videre finansieret som en del af COVID-19 udgifterne. Der er ikke noget, der tyder på, at presset på Patientkontoret aftager foreløbigt, og på den baggrund er der behov for at tilvejebringe varig finansiering af udvidelsen.

Psykiatrien - Konstitueringsaftale

Af konstitueringsaftalen for regionsrådet i Region Midtjylland 2022-2025 fremgår det, at "Partierne ønsker ved budgetlægningen for 2023 at afsætte 30 mio. kr. til psykiatriområdet ud over psykiatriens andel af den realvækst, der tildeles hospitalerne i Budget 2023."

Psykiatrien er udfordret i forhold til at kunne rekruttere og fastholde det nødvendige personale. Administrationen foreslår derfor, at der ved udmøntningen af midlerne er fokus på at styrke Psykiatriens evne til at løse kerneopgaven og på robustgørelse af Psykiatrien.

Det foreslås, at midlerne overordnet set anvendes til følgende:

- Mere personale på de psykiatriske afdelinger og en styrket indsats i forhold til de sværest syge patienter, herunder patienter med komorbiditet og selvmordstruede patienter.
- Indsatser i regi af "Robust Psykiatri", herunder transformationssporene "Attraktive arbejdspladser i sengeafsnit" og "Tid til kerneopgaven via fælles og ens anvendelse af Midt-EPJ".
- Realisering af Psykiatriens kommende forskningsstrategi, hvor visionen er, at Psykiatrien i Region Midtjylland bliver de bedste til at omsætte ny forskningsviden til praksis til gavn for patienter og pårørende.

Bæredygtighed – Affaldsplan

En central opgave i 2023 bliver gradvis implementering af den fælles affaldsplan for Region Midtjylland. Udsortering af alle genanvendelige materialer er lovpligtigt for virksomheder fra og med januar 2023 jf. affaldsbekendtgørelsen. Center for Bæredygtige Hospitaler er i dialog med affaldsmyndighederne ift. udsættelse, da Region Midtjylland, ligesom mange andre, ikke kan nå fuld implementering inden januar 2023.

Implementeringen kræver en lang række investeringer og ændringer i anlæg såvel som drift på hospitalerne m.fl. De øgede krav til affaldssortering medfører håndtering af et væsentligt højere antal affaldsfraktioner. Det stiller krav til udvidelser og nye indretninger af affaldscentraler og affaldsrum, og enkelte steder er der behov for større ombygninger.

Det stiller også nye krav til opsamlings- og logistikmateriel, og medfører ligeledes vedligeholdelsesudgifter og øgede driftsudgifter. Prisen for afsætning af restaffald er f.eks. omkring 600 kr./ton, hvor den for blandet hård plast ligger på omkring 1.700 kr./ton. Derudover bliver der udgifter til personale, som skal håndtere flere fraktioner end i dag og følgelig har behov for mere tid til løsning af opgaven.

Arbejdet med affaldsplanen bidrager til realiseringen af målsætningen om 70% genanvendelse af Region Midtjyllands affald i 2030 og sikrer, at Region Midtjylland overholder ny gældende lovgivning på området.

Børnehospice

Der er brug for, at Regionen øger sin egenfinansiering fra 0,7 mio. kr. med yderligere 1,5 mio. kr. til finansiering af Børnehospice Strandbakkehuset. Børnehospices budget er i 2022

på 10,1 mio. kr. Heraf er 0,5 mio. kr. placeret på AUH til udgifter til læge, som stilles til rådighed af Aarhus Universitetshospital.

Finansieringen af Børnehospices budget sker gennem flere kilder. Det drejer sig om tilskud fra staten, kommunal fuldfinansiering (kommunerne betaler den fulde takst på områderne færdigbehandlede patienter, ambulant genoptræning samt hospicepatienter), udenregional afregning samt regionens egenfinansiering.

Statens tilskud har været svingende fra år til år, men vil maksimalt være på 5,3 mio. kr. i 2022. Forventningen er samme niveau for 2023 og fremover. Kommunal fuldfinansiering og udenregional afregning forventes at finansiere henholdsvis 1,7 mio. kr. og 1 mio. kr., mens regionsrådet oprindeligt har afsat 0,7 mio. kr.

Regionens egenfinansiering på 0,7 mio. kr. er baseret på en forventning om, at børnehospice kunne komme op på en belægningsprocent på 85 %, der er belægningsprocenten på voksenhospice. Dette har vist sig ikke at være tilfældet. Belægningsprocenten forventes i stedet at ligge på 65 %. Det svarer til den belægningsprocent, som Børnehospice Lukashuset i København har. En lavere belægningsprocent betyder færre indtægter fra Kommunal fuldfinansiering og udenregionale patienter.

Det forventes derfor, at der vil mangle 1,5 mio. kr. årligt, for at det nuværende budget for børnehospice kan hænge sammen. Underskuddet ligger centralt på regionens konto for Hospice fællesudgifter og -indtægter.

Konsulentbesparelse i Økonomiaftalen for 2023

Med Økonomiaftalen for 2023 er det aftalt, at regionernes udgifter til eksterne konsulenter skal reduceres med yderligere 50,0 mio. kr. på landsplan i 2023. Konsulentbesparelserne kommer oven i de konsulent besparelser, der allerede er aftalt i Økonomiaftalerne for 2021 og 2022. På landsplan udgør konsulentbesparelserne således samlet 100,0 mio. kr. i 2021, 100,0 mio. kr. i 2023 og 25,0 mio. kr. i 2024 og 2025. I alt er der aftalt konsulentbesparelser for 250 mio. kr. for Regionerne. Regionerne beholder besparelsen og kan prioritere denne til andre områder.

Der vurderes ikke at være konsulentudgifter i regionerne, der muliggør realisering af besparelserne. Hoveddelen af regionernes konsulentudgifter vedrører IT-konsulenter inden for specialiserede områder.

For region Midtjylland er konsulentbesparelsen i 2023 på 21,6 mio. kr. Da det ikke vurderes realistisk at indhente besparelsen, foreslås den ikke udmøntet.

3.2 Anlægsbudgettet for sundhed

Økonomiske rammer

Den regionale anlægsramme er i Økonomiaftalen for 2023 fastsat på 2.950,0 mio. kr. Region Midtjyllands andel udgør ca. 640,0 mio. kr., hvilket er ca. 83,0 mio. kr. mindre end i 2022. Der er således en finansieringsmanko i 2023. For at understøtte hensigtsmæssig planlægning og gennemførelse af anlægsinvesteringer er det tidligere besluttet, at budgetniveauet fastlåses to år ud i fremtiden, på trods af at anlægsrammen kun kendes for et år ad gangen. I denne plan er det således forudsat, at faldet i anlægsrammen på 83,0 mio. kr. i 2023 kompenseres ved

tilsvarende optag af leasing, eksempelvis ved at leasingfinansiere medicoteknisk udstyr. I perioden 2024 – 2031 forudsættes rammen at være på 640,0 mio. kr.

Finanslovsmidler til Psykiatrien bidrager i perioden 2020-2023 med i alt ca. 107,0 mio. kr. til Region Midtjyllands anlægsbudget. I 2023 udgør anlægsdelen af Finanslovsmidlerne ca. 23,0 mio. kr.

Råderum til nye anlægsinvesteringer i 2023 og frem

Størstedelen af den samlede anlægsramme i årene 2022-2030 er prioriteret i forbindelse med Budget 2021 og Budget 2022. Derudover er der en række problemstillinger, der har eller kan få stor betydning for Investeringsplanen:

- Der har det seneste år været store prisstigninger. Vil det fortsætte?
- Vil de kommende nærhospitaler få betydning for regionens investeringsplan?
- Hvilket kapacitetsbehov vil der være i fremtiden, f.eks. i forhold til antal senge?
- Vil de skærpede krav fra bygningsreglementet få betydning for priserne på de kommende anlægsprojekter?
- Hvad vil hele bæredygtighedsdagsordenen betyde for investeringsplanlægningen?
- Hvad vil anlægsrammen blive i årene 2024 og frem?

Det foreslås derfor, som udgangspunkt, at prioritering af projekter i 2023 vil ske i det tilfælde, at igangsættelse ikke kan vente til 2024. Det kan eksempelvis være i tilfælde af nedbrud eller lovkrav. Det foreslås derfor, at der afsættes midler til gennemførelse af affaldsplanen, at der prioriteres midler til transformation af sundhedsvæsenet, og at der, som udgangspunkt, friholdes et beløb i 2023, der kan anvendes i tilfælde af akutte nedbrud, der ikke kendes på nuværende tidspunkt.

Herudover er det, som følge af usikkerheden om anlægsrammen i de kommende år samt fordyrelser i en række projekter, nødvendigt, at ændre periodiseringen på allerede prioriterede projekter.

Det foreslås samtidigt, at der igangsættes en række analyser. Analyserne vil blandt andet skulle belyse:

- Mulige scenarier for kapacitetsbehovet.
- Nærhospitalernes effekt på anlægsrammer og anlægsbehov.
- Medicoteknisk udstyr og digitalisering.
- Fremadrettede finansieringsmuligheder for investeringsplanen.

Analyserne vil blive forelagt til politisk behandling i forbindelse med Investeringsplan 2024-2032.

Kvalitetsfondsprojekter

Ud over den almindelige anlægsramme er der i Økonomiaftalen for 2023 afsat midler til gennemførelse af Kvalitetsfondsprojekterne. Disse indgår ikke i Investeringsplanen.

3.3 DUT for sundhed

I forlængelse af Økonomiaftalen for 2023 mellem regeringen og Danske Regioner tiltrædes et bloktilskudsaktstykke for 2023. Aktstykket indeholder ændringerne af regionernes bloktilskud for 2023 i medfør af Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT). DUT-reguleringerne medfører ændringer af bloktilskuddet med henblik på økonomisk kompensation eller reduktion for virkningerne af nye eller ændrede love og cirkulærer.

Regionsrådet vedtog på mødet d. 19. december 2018 principper for udmøntning af DUT. Principperne er, at DUT-kompensationerne udmøntes, hvis der er tale om en kompensation, der tildeles én eller få enheder. Er der tale om en mere generel DUT-kompensation, hvor alle hospitaler eller alle administrationer bliver berørt, holdes midlerne som udgangspunkt centralt og udmøntes ikke.

Nedenfor fremgår en oversigt over de DUT-kompensationer, der ifølge principperne for udmøntning af DUT, udmøntes til områder inden for sundhedsområdet.

Tabel 7. Oversigt over DUT-reguleringer

Mio. kr.	Hele landet	Region Midtjylland
Bekendtgørelse om tilskud til medicinsk cannabis (Tilskudsmedicin)	3,8	0,8
Vederlagsfri tandpleje for 18-21 årige (Praksissektoren)	-12,8	-2,8
Ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien (Psykiatrien)	2,1	0,5
I alt	-6,9	-1,5

Tilskudsmedicin tilføres 0,8 mio. kr. som følge af Bekendtgørelse om tilskud til medicinsk cannabis. Forsøgsordningen med medicinsk cannabis er forlænget til og med 2025. Ordningen indebærer, at der ydes 50 % i tilskud til patienters køb af medicinsk cannabis, der ikke overstiger 20.000 kr. årligt. Derefter er der fuld egenbetaling. Der ydes 100 % i tilskud til patienter med en gældende terminalbevilling.

Praksissektoren reduceres med 2,8 mio. kr., som følge af indførelse af vederlagsfri tandpleje for 18-21 årige. Finanslovsaftalen for 2022 medfører tilbud om vederlagsfri tandpleje til 18-21-årige via den kommunale børne- og ungdomstandpleje. Ordningen trådte i kraft for årgang 2004 i juli 2022, og indføres herefter med én årgang årligt indtil fuldt indfaset ved udgangen af 2025. Det forventes, at ordningen vil medføre merudgifter i regionstandplejen, som følge af ulykkesbetingede tandskader, men overordnet set vil der være en netto reduktion af det regionale tilskud til privat tandlæge for unge, som med den nye ordning inkluderes i den kommunale tandpleje.

Psykiatrien tilføres 0,5 mio. kr. som følge af ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien. Med ændringen af psykiatriloven er der bl.a. indført notatpligt for den faste vagt for bæltefikserede patienter. Med ændringen skal den faste vagt, som minimum hvert 15. minut, udarbejde et kort notat om patientens tilstand. DUT-kompensationen dækker over regionernes forventede merudgifter til notatpligten for den faste vagt for bæltefikserede patienter.

3.4 Covid-19

Der er i budget 2023 ikke prioriteret midler til COVID-19. Der er således ikke afsat midler til fx øget rengøring, isolation af patienter eller udskudt aktivitet. Det er således en forudsætning i budget 2023, at der i forhold til COVID-19 vil være normal drift i 2023.

4. Forslag til budget 2023 for Socialområdet

Budgettet for socialområdet er grundlæggende baseret på indholdet af Rammeaftalen, der indgås mellem regionen og de 19 kommuner. Rammeaftalen fastlægger dels det forventede omfang af kommunernes benyttelse af de regionale tilbud og dels takststrukturen for de enkelte tilbud.

Tabellen nedenfor viser forslag til budgetramme for Socialområdet.

Tabel 8. Budget 2023 for Socialområdet

Mio. kr.	Forslag til budget 2023
Nettodriftsomkostninger	1.233,3
Takstindtægter og finansiering	-1.233,3
I alt	0,0

Rammeaftale 2023-2024

Kommunerne og regionen i Midtjylland indgår hvert andet år en rammeaftale om samarbejdet på det specialiserede Social- og Specialundervisningsområde. Formålet med rammeaftalen er, at sikre fælles principper for styring og udvikling af det sociale område på tværs af kommuner og region.

Rammeaftale 2023-2024 bliver endeligt godkendt i byråd og Regionsråd senest den 1. december 2022.

Status for den kommunale overtagelse af sociale tilbud fra 2023

Der er ingen kommuner, der har tilkendegivet, at de ønsker at overtage regionale sociale tilbud fra 2023.

Investeringsplan

På Socialområdet udarbejdes der en investeringsplan for perioden 2023 – 2031. Der er en årlige anlægsramme på 50,0 mio. kr. Hertil kommer en pulje til vedligehold på de sociale tilbud på 12,1 mio. kr.

Investeringsplanen for Socialområdet indgår ved regionsrådets 2. behandling af budget 2023.

5. Forslag til budget 2023 for Regional Udvikling

5.1 Den økonomiske ramme i 2023

Rammen for Regional Udvikling fastsættes i de årlige økonomiforhandlinger og består af et statsligt bloktilskud og et kommunalt udviklingsbidrag.

Midlerne kan frit prioriteres inden for Regional Udviklings områder, dog skal en andel gå til finansiering af Regional Udviklings andel af fælles formål. Når der prioriteres midler til ét område, skal et andet områdes opgaver reduceres tilsvarende, så den samlede ramme overholdes.

Nettorammen for 2023 til Regional Udvikling er i Økonomiaftalen aftalt til 600,7 mio. kr., bestående af et bloktilskud på 440,7 mio. kr. og et kommunalt udviklingsbidrag på 160,0 mio. kr. Det kommunale udviklingsbidrag for 2023 er fastsat til 118 kr. pr. indbygger i regionen.

Rammen for Regional Udvikling er i 2023 løftet med samlet 4,8 mio. kr., fordelt med 4,0 mio. kr., som følge af indsatsen på miljøområdet med håndteringen af PFAS, 0,7 mio. kr. som konsekvens af de nye fordelingsregler på gymnasieområdet samt mindre reguleringer på området for kollektiv trafik.

Nedenstående tabel viser forslag til rammerne for de enkelte bevillingsområder i 2023 og en pulje til politisk prioritering.

Tabel 9. Ramme for Regional Udvikling

Mio. kr.	Forslag til budget 2023
<u>Finansiering</u>	
Statsligt bloktilskud	440,7
Kommunalt udviklingsbidrag	160,0
Finansiering i alt	600,7
Regionale udviklingsaktiviteter	63,7
Kollektiv trafik	376,3
Miljø	50,4
Regional Udvikling i øvrigt	7,4
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	77,7
Regional Udvikling i alt	578,5
<u>Øvrigt</u>	
- Andel af Fælles formål og adm.	17,2
Driftsudgifter i alt	595,7
Pulje til politisk prioritering	8,0
Årets resultat ekskl. renteudgifter	0,0

Note: Andel af Fælles formål og administration er et ca. estimat, der afventer endelig fordeling af Regional Udviklings andel af området.

Hertil kommer nettorenteudgifter på 1,1 mio. kr. Nettorenter er uden for driftsrammen og er derfor ikke inkluderet i ovenstående tabel.

Økonomiske udfordringer i den kollektive trafik i 2023

Eftervirkningerne af COVID-19 pandemien og stigende brændstofpriser, der startede i efteråret 2021, har ramt den kollektive trafik hårdt. Midttrafik vurderer, at der vil være en

passagernedgang i 2023 på 7,5 % i forhold til 2019, og brændstofpriserne er steget med ca. 12 % i forhold til Budget 2022.

Økonomiaftalen for 2023 indeholder ikke kompensation for langtidseffekter af COVID-19 eller fuld kompensation for stigende brændstofpriser i 2023. Som en del af Økonomiaftalen er der aftalt fornyede forhandlinger primo september 2022 mellem Regeringen, KL og Danske Regioner med henblik på, at drøfte udfordringerne i den kollektive trafik efter COVID-19.

Den regionale kollektive trafik udfordres af en "ny normal" efter COVID-19. Konsekvensen af ændrede rejsemønstre under pandemien, øget udbredelse af hjemmearbejde, virtuelle møder mv., kan reducere transportbehovet. Det skaber usikkerhed om i hvilken grad, at indtægterne vender tilbage til niveauet før COVID-19.

De stigende udgifter til brug af bil kan omvendt have en positiv effekt på passagergrundlaget, idet det kan være billigere at benytte kollektiv trafik frem for bilen. Der er behov for at sætte fokus på at informere om tilbuddet, med henblik på at skabe flere passagerindtægter, og på den måde udfordre den "nye normal". Det kan f.eks. gøres ved at informere om de forskellige billettyper samt ved at fremhæve den bæredygtige omstilling af den kollektiv trafik, hvor regionen i 2023 har omstillet omkring 1/3 af de regionale busser til bæredygtige drivmidler.

Regionen planlægger at søge EU-midler sammen med andre partnere, med henblik på at igangsætte initiativer, der kan skabe et større passagergrundlag i den kollektive trafik. Tilbringertrafik, som f.eks. samkørsel og mulighed for at få cykel og løbehjul med i den kollektive trafik, skal gøre det attraktivt at anvende den kollektive trafik; ligesom der skal ses på komfort, prisstruktur m.m., for at flere ser den kollektive trafik som et attraktivt alternativ til bilen.

Omstilling til bæredygtig kollektiv trafik

Regionsrådet indgik i 2020 en klimasamarbejdsaftale med regeringen. Det fremgår af aftalen, at den kollektive trafik inden 2030 skal være CO2 neutral.

Erfaringerne fra de seneste udbud viser, at effektivisering af rutenettet minimerer merudgiften til den bæredygtige omstilling. Det er desuden vigtigt, at der er fokus på at sikre flere passagerer i den kollektive trafik, for at sikre budgetoverholdelse.

Udgiftspres mellem ramme til bestillerbidrag og Midttrafiks foreløbige budget

Midttrafiks udkast til budget 2023 indeholder merudgifter på cirka 50,0 mio. kr. ud over den ramme, der er til rådighed i regionens bestillerbidrag. Beløbene er for nuværende forbundet med stor usikkerhed.

Derudover skal der indarbejdes en negativ ramme på 13,8 mio. kr., som Midttrafik, i forhold til styringsmodellen, skal finde effektiviseringer for jf. tidligere aftaler.

Pulje til politisk prioritering

Implementering af indtægtsfordelingsmodel hos Midttrafik

Midttrafiks repræsentantskab har i 2021 vedtaget en ny databaseret indtægtsfordelingsmodel, der betyder en ændret indtægtsfordeling mellem region og kommuner. Sammenlignet med

tidligere omfordeler den nye indtægtsfordelingsmodel bl.a. til regionens fordel. Den nye indtægtsfordelingsmodel betyder således, at regionens udgifter til bestillerbidraget reduceres.

Indfasningen af modellen begyndte i 2022, hvor 50 % af gevinsten, svarende til 9,2 mio. kr., blev implementeret. I 2023 står regionen til at realisere de næste 25 % svarende til en merindtægt på 5 mio. kr.

Midler fra tværgående bæredygtighedsindsats

Fra budget 2023 og frem, er der på Regional Udvikling frigjort 3,0 mio. kr., som følge af, at en opgave vedr. tværgående bæredygtighed, der tidligere var fuldt finansieret af Regional Udvikling, nu finansieres ved fordelingsnøglen til Fælles formål og administration.

Udmøntning af DUT-midler til styrket indsats mod PFAS

Region Midtjylland er som en del af Økonomiaftalen 2023 blevet løftet med 4 mio. kr. pr. år til at løse de miljømæssige udfordringer med PFAS.

Det foreslås, at 3,3 mio. kr. indarbejdes som et årligt løft på jordforureningsområdet, mens de resterende midler bruges til at opnormere området med yderligere et årsværk under bevillingen 'Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter'.

Budgetneutrale omplaceringer

Styrket indsats på kulturområdet

Regionsrådet afsatte i budget 2022 engangsmidler til at styrke indsatsen for kultur som sundhedsfremme med henblik på, at skabe et større samspil om innovative løsninger mellem kulturliv og sundhedssektor til gavn for både borgere, hospitaler, patienter og kulturaktører i regionen.

Det foreslås, at der, med henblik på at videreføre en styrket indsats for kultur som sundhedsfremme, omdisponeres 0,5 mio. kr. fra indsatsen 'Sundhedsinnovation' under bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter' til 'Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter' svarende til 0,6 årsværk i 2023. Midlerne anvendes til at forberede den store fællesnordiske KULTUR-ansøgning inden for kultur som sundhedsfremme.

Herudover foreslås det, at der med henblik på at styrke den generelle regionale indsats på kulturområdet, opnormeres med et årsværk. Stillingen foreslås finansieret ved at omdisponere 0,7 mio. kr. fra uddannelsespuljen på bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter' til 'Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter'

Fokus på udvikling af arbejdskraftressourcer

Det foreslås, at fortsætte arbejdet med udvikling af arbejdskraftsressourcer, dog således at bevillingsrammen på 3,5 mio. kr. årligt permanent flyttes fra indsatsområdet 'Udvikling af arbejdskraftsressourcer' under Projektpulje til regionale udviklingsaktiviteter til uddannelsesområdet. Formålet med flytningen er at fortsætte arbejdet i regi af regionens opgaver inden for uddannelsesområdet. Midlerne anvendes til medfinansiering af en fondsansøgning.

Løft til råstofområdet

Det foreslås, at råstofområdet opnormeres med et årsværk for at nedbringe sagsbehandlingstiden på ansøgninger om råstofindvinding. Der omdisponeres 0,7 mio. kr. fra bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter' til 'Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter'.

Videreførelse og -udvikling af borgerinvolveringsprojekt SAMFUNDSFORMERNE

Regionsrådet igangsatte i 2021 det toårige projekt SAMFUNDSFORMERNE for at skabe mulighed for dialog, samarbejde og idéudveksling mellem unge borgere og regionen og for at få nye perspektiver og løsninger på de aktuelle problemer og udfordringer, som regionen arbejder med.

Det foreslås, at projektet videreføres i 2023, og at midlerne anvendes til dels fortsat at implementere projektet og dels at eksperimentere med, hvordan unge med erhvervsfaglig baggrund i højere grad involveres. Midler hertil søges gennem Interreg Nordsøen, der bl.a. støtter projekter inden for kategorien 'Better Governance'. Det foreslås, at der omdisponeres 0,7 mio. kr. fra bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter' til bevillingen 'Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter'.

Styrket landdistriktsindsats

Regionen har en vigtig rolle i forhold til at skabe det gode liv i hele regionen. Det foreslås, at styrke samarbejdet med borgere og kommuner om udviklingen af landdistrikter og landsbyer på områderne for energi og mobilitet mhp. at sikre lokalt ejerskab og lokal værdiskabelse. Det foreslås, at den styrkede landdistriktsindsats finansieres ved en omdisponering af 0,7 mio. kr. fra bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter' til bevillingen 'Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter'.

6. Forslag til budget 2023 for Fælles formål og administration

Budget 2023 for Fælles formål og administration er på 785,3 mio. kr. Budgettet skal fordeles mellem de tre finansieringskredsløb. Fordelingen sker ud fra en model, hvor bidraget fra Socialområdet fastlægges via Rammeaftalen, og der sker en fordeling af de resterende udgifter mellem Sundhed og Regional Udvikling.

Tabellen nedenfor viser forslag til budgetramme for Fælles formål og administration.

Tabel 10. Budget 2023 for Fælles formål og administration

Mio. kr.	Forslag til budget 2023
I alt	785,3

Forslaget til budget 2023 er sænket med 15,8 mio. kr. i forhold til Budget 2022. Det skyldes blandt andet, at Pulje til leasing til fælles formål reduceres med 10,5 mio. kr., og der sker en tilpasning af budgettet til faktisk behov mellem IT-Fælles og IT-Sundhed. Der flyttes således 10,1 mio. kr. fra IT-Fælles under Fælles formål og administration til IT-Sundhed under Servicefunktioner. IT-Fælles tilføres 5,9 mio. kr. i forbindelse med udmøntning af DUT-midler fra budget 2022 vedr. EU-forordning om medicinsk udstyr.

7. Forslag til budget 2023 for Finansielle poster

Fordelingen af regionens nettorenteudgifter er vist i tabellen nedenfor. Den langfristede gæld udgør primo 2023 ca. 5,2 mia. kr.

Tabel 11. Fordeling af nettorenteudgifter på regionens langfristede gæld i 2023

Mio. kr.	Nettorenter
Sundhedsområdet	60,7
Regional Udvikling	1,1
Socialområdet	8,2
I alt	70,0

Der er forudsat følgende:

- At Socialområdet via takstbetalingen afholder udgifter til nettorenteudgifter for 8,2 mio. kr.
- At Regional Udvikling og Sundhedsområdets andel af udgifter til afdrag og renter finansieres af bloktilskud, lån til refinansiering samt af likviditet.

Det er aftalt i Økonomaftalen, at der i 2023 er en pulje til refinansiering af afdrag på 650 mio. kr. Puljen udmøntes på baggrund af ansøgning. Region Midtjylland søger fuld finansiering til afdrag. Det forventes, at Region Midtjylland får finansiering af halvdelen af udgifterne til afdrag. Region Midtjyllands andel vil i så fald være 167,0 mio. kr.

Primo 2023 forventes omkring 30 % af regionens langfristede gæld at være variabelt forrentet. Der er meget, der taler for, at renterne stiger de kommende år, og forventningen i markedet er, at renterne ultimo 2023 ligger 2,5 %-point højere end det nuværende niveau. På den baggrund er det i budget 2023 forudsat, at den gennemsnitlige rente på regionens variabelt forrentede lån er på ca. 2,4 %. Den gennemsnitlige rente på de fastforrentede lån ventes at være på 1,58 %.

Der er vedlagt et uddybende bilag om regionens langfristede gæld inkl. leasing i perioden 2023-2026.

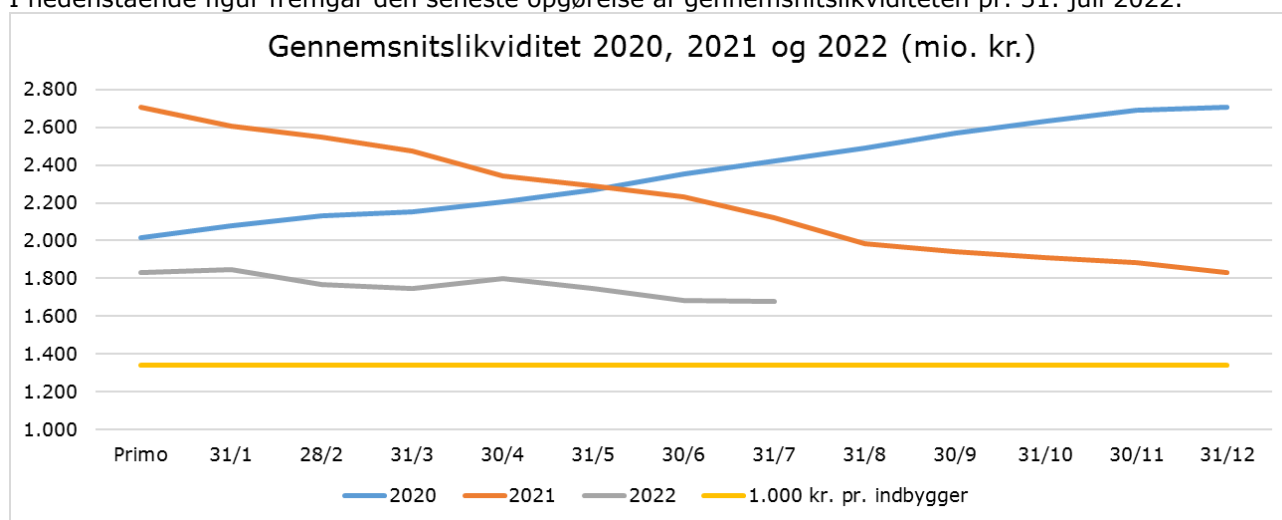
8. Likviditet i budget 2023

Budgetloven medfører, at Indenrigsministeriet kan iværksætte ekstraordinære økonomiske opfølgninger, hvis en regions gennemsnitlige likviditet, opgjort efter kassekreditreglen, falder til under 1.000 kr. pr. indbygger.

Region Midtjylland har i 2021 haft en national opgave med antigenests og vaccineydelser. Den nationale opgave medfører et fald i gennemsnitslikviditeten i 2021 og 2022 pga. store likvide udlæg.

Effekten af budget 2023 på gennemsnitslikviditeten vil blive vurderet på baggrund af budgetforligsdrøftelserne.

I nedenstående figur fremgår den seneste opgørelse af gennemsnitslikviditeten pr. 31. juli 2022.

For budget 2023 er der følgende forhold, der vil påvirke regionens likviditet:

- I Økonomiaftalen for 2023 er der, som tidligere år, ikke fuld finansiering af regionens afdrag på lån. Der er afsat en pulje til refinansiering af afdrag, og det forudsættes, at Region Midtjylland får dækket halvdelen af afdragene. Dermed skal afdrag for ca. 167,0 mio. kr. finansieres ved brug af likviditet.

9. Flerårsbudgettet for Sundhed

Der er foretaget en vurdering af de overordnede forventninger til ændringer i udgifter og indtægter i de kommende år på sundhedsområdet i Region Midtjylland. Nedenfor er der en gennemgang af de enkelte poster. I forklaringerne vil der være sammenfald med forklaringer til budgettilpasninger og prioriteringer i budget 2023.

Tabellen nedenfor viser de forventede ændringer i forhold til budget 2023. Der er tale om akkumulerede tal.

Tabel 12. Flerårsoversigt for sundhedsområdet 2024-2026

Mio. kr. (akkumulerede tal)	2024	2025	2026
Indtægter			
Realvækst - økonomiaftale	-216,9	-433,8	-650,6
Bloktilskudsfordeling	-50,0	-100,0	-150,0
Omfordeling af effektiviseringsgevinster	16,0	32,0	32,0
Udgifter			
Demografimidler til hospitaler	150,0	300,0	450,0
Hospitalsmedicin	86,0	172,0	258,0
Tilskudsmedicin	18,0	36,0	54,0
Praksissektor	25,0	50,0	75,0
Lægelige uddannelser	6,9	11,7	14,2
Leasing	4,6	-1,9	-8,4
Ejendomsskat	0,0	20,0	23,1
Tjenestemandspension	-5,0	-10,0	-15,0
Pulje til ubalancer og konsolidering	15,0	30,0	45,0
Digitalisering	4,5	8,8	16,3
Hjemtagning af rengøring på Aarhus			
Universitetshospital	11,5	4,6	4,6
Økonomisk ubalance på regionslageret	-3,8	-3,8	-3,8
Midlertidig sikring af fysisk kapacitet til de særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt, Viborg	0,0	-1,2	-2,6
IT – licenser og AmbuFlex	2,5	5,2	5,2
Regionsrådsvalg	0,0	4,4	0,0
Hvordan har du det?	0,0	3,2	0,0
I alt	64,3	127,2	147,0

Tabellen viser, at der forventes en strukturel ubalance i de kommende år. I 2024 forventes en ubalance på 64,3 mio. kr. stigende til hhv. 127,2 mio. kr. i 2025 og 147,0 mio. kr. i 2026. Der er tale om ubalancer i størrelsesordenen 0,2 % – 0,5 % af Region Midtjyllands nettodriftsramme. Ubalancen skyldes, at de forventede stigninger i demografimidler og bloktilskudsfordeling er lavere end det vurderede behov for demografimidler til hospitalerne, udgiftsstigninger til medicin, mv, samt allerede besluttede prioriteringer i de kommende år.

De forventede ubalancer er først aktuelle fra 2024 og frem. Dermed er der tid til at undersøge handlemuligheder og løsninger på problemstillingen.

Realvækst - Økonomiaftale

Der forventes en årlig realvækst på 1,0 mia. kr. svarende til 216,9 mio. kr. for Region Midtjylland. Dette skøn er naturligvis forbundet med usikkerhed. Regeringen har tilkendegivet, at realvæksten skal dække det demografiske træk for regionerne, der er skønnet til at være 1,0 mia. kr. pr. år. Dette svarer til realvæksten i Økonomiaftalen for 2023.

Bloktilskudsfordeling

Fremskrivninger af befolkningstilvæksten for regionerne viser, at det primært er Region Midtjylland og Region Hovedstaden, der står for befolkningstilvæksten. På den baggrund forventes det, at ændringer i bloktilskudsnøglen vil medføre en stigende andel af bloktilskuddet til Region Midtjylland, svarende til ca. 50 mio. kr. årligt.

Omfordeling af effektiviseringsgevinster

Det er aftalt i Økonomiaftalen for 2017, at 50 % af effektiviseringsgevinsterne fra kvalitetsfundsbyggerierne omforderes på baggrund af bloktilskudsfordelingen. Denne aftale betyder, at Region Midtjylland skal aflevere 16,0 mio. kr. om året i perioden 2017-2025. Region Midtjylland afleverer over de ni år i alt 144,0 mio. kr. til de andre regioner, som følge af denne aftale.

Demografimidler - hospitaler

Hospitalerne i Region Midtjylland har i de seneste år modtaget demografimidler i forbindelse med indgåelsen af budgetforliget.

Hospitalerne har behov for demografimidler bl.a. for at:

- Håndtere pres på driften
- Sikre kerneydelserne
- Håndtere den demografiske udvikling
- Stigninger i bloktilskudsnøglen modsvares af udgiftspres på hospitalerne, som følge af stigende befolkning
- Stigende udgifter til personale
- De seneste år er der i Økonomiaftalen givet realvækst til at imødegå det demografiske træk. Det demografiske træk medfører bl.a. stigende aktivitet på hospitalerne

På den baggrund foreslås det, at der i overslagsårene prioriteres 150 mio. kr. til realvækst til hospitalerne.

Hospitalsmedicin

Der forventes stigende udgifter til hospitalsmedicin på 86,0 mio. kr. årligt. Skønnet er baseret på den gennemsnitlige stigning i de senere år.

Tilskudsmedicin

Der forventes en stigning i udgifterne til tilskudsmedicin på 18 mio. kr. årligt. Skønnet er baseret på den gennemsnitlige stigning i de senere år.

Praksissektor

Der er afsat 25 mio. kr. årligt til realvækst på praksisområdet.

Lægelige uddannelser

Se uddybende beskrivelse under *forslag til yderligere nødvendige prioriteringer*.

Dimensioneringsplanen medfører stigende udgifter til lægelige uddannelser. Den forventede profil for udgifterne er indarbejdet i flerårsbudgettet.

Leasing

Region Midtjylland benytter leasing som finansiering i en række sammenhænge, bl.a. i forbindelse med investeringsplanen. På baggrund af den lavere anlægsramme i Økonomiaftalen for 2023, er der behov for at understøtte investeringsplanen ved optag af leasinggæld på 83 mio. kr. i 2023. Dette medfører større udgifter til leasingydelser i de kommende år, end hidtil forudsat.

Ejendomsskat

Som følge af færdiggørelse og ibrugtagning af nye hospitalsbyggerier forventes stigende udgifter til ejendomsskat i de kommende år. Beløbene er usikre som følge af indførelse af nyt vurderingssystem hos Skat.

Tjenestemandspension

I forbindelse med regionernes dannelse overtog staten forpligtigelsen for de tjenestemænd, som allerede var gået på pension. Region Midtjylland skal afholde udgifter til de tjenestemænd, som er gået på pension efter 1. januar 2007. Inden for de kommende år forventes antallet af pensionerede tjenestemænd, hvor Region Midtjylland skal afholde udgiften, at være aftagende. Hertil kommer, at der i 2020 og 2021 er foretaget konsolidering ved genforsikring af tjenestemandspensioner. På den baggrund forventes det fremadrettet, at udgifterne til tjenestemandspensioner vil falde.

Pulje til ubalancer og konsolidering

I forbindelse med Budgetforliget for 2019 afsatte regionsrådet en pulje til ubalancer og konsolidering på 15 mio. kr. I de efterfølgende budgetter er der ligeledes afsat midler til puljen. Det foreslås, at der i overslagsårene, i lighed med tidligere år, afsættes 15 mio. kr.

Digitalisering

Se uddybende beskrivelse under *Forslag til yderligere nødvendige prioriteringer*. Stigende udgifter til Sundhed.dk og licenser medfører behov for at prioritere midler til digitalisering i de kommende år. Den forventede profil for udgifterne er indarbejdet i flerårsbudgettet.

Hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital

Se uddybende beskrivelse under *Forslag til yderligere nødvendige prioriteringer*. Stigende hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital medfører behov for at prioritere midler til området i de kommende år. Den forventede profil for udgifterne er indarbejdet i flerårsbudgettet.

Økonomisk ubalance på regionslageret

I Budget 2022 blev der afsat midler til at imødegå økonomisk ubalance på Regionslager Midt. Der er igangsat en proces for at reducere merudgifterne. Processen vurderes at kunne reducere merudgifterne i forhold til det afsatte beløb i budget 2024.

Midlertidig sikring af fysisk kapacitet til de særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt, Viborg

Den midlertidige placering af de særlige pladser udfases i 2025. På den baggrund forventes udgifterne halveret i 2025.

IT – licenser og AmbuFlex

I Budget 2022 blev der prioriteret midler til licenser og AmbuFlex. Der er en stigende profil på udgifterne frem til 2025.

Regionsrådsvalg

I 2025 gennemføres regionsrådsvalg. På den baggrund er der behov for at afsætte midler til afholdelse af valget.

Hvordan har du det?

I 2025 gennemføres undersøgelsen "Hvordan har du det?". På den baggrund er der behov for at afsætte midler til at gennemføre undersøgelsen.

10. Tidsplan for den videre behandling af budget 2023

Nedenfor er tidsplanen for den videre politiske behandling af budget 2023.

Tidsplan for den politiske behandling af budget 2023

Dato	Aktivitet
15. august	Forretningsudvalget 1. behandler forslag til budget 2023.
16. august	Budgetseminar
17. – 24. august	Bilaterale drøftelser mellem regionsrådsformand og gruppeformænd.
24. august	Regionsrådet 1. behandler forslag til budget 2023.
6. september kl. 9.00	Budgetforligsdrøftelser.
20. september	Forretningsudvalget 2. behandler budget 2023.
28. september	Regionsrådet 2. behandler budget 2023.

Sideløbende med den politiske behandling vil regionens ledelse være i dialog med medarbejderne via MED-systemet. Tidsplanen herfor er vist nedenfor.

Tidsplan for dialog og inddragelse af MED-systemet

Dato	Aktivitet
11. august	Forslag til budget 2023 (budgetnotat, der er materiale til regionsrådets 1. behandling) fremsendes til ledelsesområderne med henblik på drøftelse i HovedMED-udvalgene og eventuel afgivelse af høringssvar.
26. august	Frist for høringssvar fra HMU til 2. behandlingen af budget 2023 + høringssvar fra evt. øvrige høringsparter.
31. august	Frist for supplerende høringssvar fra RMU/RMU-formandsskabet efter de har haft lejlighed til at se høringssvar fra HMU.
1-2. september	RMU Døgnseminar. RMU drøfter forberedelsen af dialogen med forretningsudvalget 11. oktober.
11. oktober	RMU afholder fællesmøde med forretningsudvalget om blandt andet det vedtagne budget 2023.